

Anna Treger

Repetytorium

ANGIELSKI

A czy the? Wszystko o przedimku

**Konsultacja językowa:
dr Alisa Mitchel Masiejczyk**

Projekt okładki serii: **Marcin Rojek**, 2-arts.com

Projekt makiety i opracowanie graficzne: **Studio 27**, biuro@studio27.pl

Zdjęcie na okładce: **Wojciech Jannasz**

Redakcja i korekta: **Paweł Pokora**

ISBN 978-83-60287-21-7

LINGO
języki nieobce

© Copyright by Wydawnictwo Lingo sp. j., Warszawa 2009

www.WydawnictwoLingo.pl

Skład i łamanie: **Studio 27**

Druk i oprawa: **Opolgraf**

Spis treści

1. Wstęp	5
----------	---

2. Sprawdź się	6
----------------	---

3. Przedimek nieokreślony a/an	9
--------------------------------	---

3.1. Podstawowe informacje	10
3.2. Postać przedimka nieokreślonego	11
3.3. Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne	12
3.4. Przedimek wskazujący na konkretny obiekt z klasy rzeczy	12
3.5. Przedimek w wyrażeniach określających ilość	13
3.6. Przedimek przed what a/an, such a/an	15
3.7. Some, any i określenia jednostkowe	15
3.8. Przedimek a znaczenie rzeczownika	19
3.9. A few, few, a little, little	21

4. Przedimek określony the	23
----------------------------	----

4.1. Podstawowe informacje	24
4.2. Przedimek przed rzeczownikiem wyraźnie określonym przez kontekst lub okoliczności	24
4.3. Przedimek przed określeniami przymiotnikowymi, w których rzeczownik „people” jest domyślny.	27
4.4. Przedimek przed określeniami gatunkowymi i rodzajowymi	28
4.5. Nazwy narodowości	28
4.6. Przedimek przed nazwami, które zostaną skonkretyzowane	29
4.7. Pory dnia	30
4.8. Stopień najwyższy przymiotnika	30
4.9. Miejsce, typ rozrywki, nazwy, instrumenty muzyczne	32
4.10. Określenia miary	33
4.11. Wyrażenia odczasownikowe z of	33
4.12. Wyrażenia typu the sooner ... the better	34
4.13. Przedimek określony przed nazwami własnymi	34

5. Przedimek zerowy Ø	41
5.1. Przedimek zerowy przed rzeczownikami oznaczającymi klasę, gatunek, rodzaj	42
5.2. Przedimek zerowy przed nazwami własnymi	42
5.3. Przedimek zerowy przed nazwami niektórych instytucji	45
5.4. Przedimek zerowy w zwrotach: go to/be in bed, go to/be at sea, go to/be in town	46
5.5. Przedimek zerowy przed pojęciami abstrakcyjnymi	47
5.6. Przedimek zerowy przed next i last	48
5.7. Przedimek zerowy przed kierunkami geograficznymi	49
5.8. Przedimek zerowy przed nazwami posiłków, potraw, napojów	49
5.9. Przedimek zerowy przed dyscyplinami sportowymi	50
5.10. Przedimek zerowy przed nazwami chorób	51
5.11. Przedimek zerowy przed wyrażeniami przyimkowymi określającymi sposób podróżowania	52
5.12. Etykiety, nagłówki, wypowiedzi w stylu telegraficznym	52
5.13. Przedimek zerowy z nazwami własnymi	53
5.14. Przedimek zerowy w związkach frazeologicznych	57
5.15. Przedimek zerowy po rzeczowniku w formie dopełniacza oraz po zaimku dzierżawczym	59
6. Ćwiczenia	61
7. Klucz do ćwiczeń	77
8. Quiz	85
9. Przedimki w pigułce	91

Wstęp

Posługiwanie się przedimkiem to jedno z ważniejszych zagadnień w nauce języka angielskiego. Nawet jeśli uczący się znają zasady stosowania przedimka, to miewają problemy z jego właściwym użyciem. Wiele osób nie zdaje sobie nawet sprawy, że myli przedimki, albo ma tendencję do ich pomijania, lub wstawiania tam, gdzie nie są potrzebne.

Użycie przedimka sprawia nam kłopoty również dlatego, że jest nieznany polszczyźnie. Francuzi, Bułgarzy czy Niemcy nie mają tak dużych problemów, ponieważ w ich języku występują rodzajniki odgrywające podobną rolę jak przedimek w angielskim.

Jednakże Polacy wcale nie stoją na straconej pozycji. Nie ma wprawdzie jednej metody uczenia się przedimków, ale skuteczne opanowanie tego zagadnienia zależne jest m.in. od właściwego podręcznika. Takiego, który w jednym miejscu zbiera całą wiedzę potrzebną, żeby już nie dręczyć się pytaniem: „co przed angielskim rzeczownikiem?”.

Temu właśnie służy ta książka. Zawiera wyczerpujące objaśnienia dotyczące przedimków określonych, nieokreślonych i przedimka zerowego, ilustrowane licznymi przykładami. W utrwaleniu i urozmaiceniu nauki pomaga zestaw ćwiczeń z kluczem. Ponadto repetytorium otwiera test umożliwiający zorientowanie się uczącemu, co sprawia mu największe trudności, a zamyka quiz będący ciekawą formą sprawdzenia zdobytej wiedzy. Rozdział „Przedimki w pigułce” podsumowuje całość i może być traktowany jako poręczna pomoc w nagłych wypadkach.

Należy pamiętać, że nauka poprawnego posługiwania się przedimkiem powinna przebiegać równolegle z poznawaniem angielskiej gramatyki oraz kształtowaniem umiejętności pisania i czytania. Stąd też warto sięgnąć po inne pozycje z serii repetytoriów Lingo, np. „Angielski. Repetytorium leksykalne” czy „Angielski. Gramatyka z ćwiczeniami”.

Z życzeniami sukcesów

Autorka

Sprawdź się

■ Rozwiąż test i sprawdź swoją wiedzę.

Ten test pomoże Ci ocenić na czym należy się skoncentrować w nauce zagadnień przedstawionych w tej książce. Za każdą prawidłową odpowiedź otrzymujesz punkt. Podlicz punkty i sprawdź wynik testu. W okrągłych nawiasach są numery paragrafów omawiające dane zagadnienie.

1. *Kate wants to be actress. (3.2)*
a) a b) an c) the

2. *Paul paid fortune for this ring. (3.4)*
a) a b) the c) Ø

3. *That was such nice moment. (3.6)*
a) a b) the c) Ø

4. *Jane lives in south of Finland. (5.7)*
a) a b) the c) Ø

5. *It might be quicker to get there by bike (5.11)*
a) a b) the c) Ø

6. *We were served four-course dinner which was absolutely outstanding. (5.8)*
a) a b) the c) Ø

7. *..... sky is cloudy. It may rain. (4.2)*
a) A b) The c) Ø

8. *A friend of mine is MP. (3.2)*
a) a b) an c) the

9. *Philip checks his mail four to five times day. (3.5)*
a) a b) the c) Ø

10. cheetah is the fastest of all land animals. (4.4)
a) A b) The c) Ø
11. For your homework, do exercise 10. (5.2)
a) a b) the c) Ø
12. I hadroom to stretch my legs (3.8)
a) a b) the c) Ø
13. Pass bread, please. (4.2)
a) a b) the c) Ø
14. The lawyer went to prison to talk to his client. (5.3)
a) a b) the c) Ø
15. money makes the world go round. (5.5)
a) A b) The c) Ø
16. Vistula is one of the Europe's longest rivers. (4.13)
a) a b) the c) Ø
17. We go to church every Sunday. (5.3)
a) a b) the c) Ø
18. Paul went to hospital for blood tests. (5.3)
a) a b) the c) Ø
19. The building doesn't have any facilities for disabled. (4.3)
a) a b) the c) Ø
20. Have lunch with me tomorrow, please. (5.8)
a) a b) the c) Ø

21. *John plays accordion like nobody else in the world. (4.9)*
 a) a b) the c) Ø
22. *I am going on holiday next week. (5.6)*
 a) a b) the c) Ø
23. *Neil Armstrong was the first man to walk on moon. (4.2)*
 a) a b) the c) Ø
24. *The mind works best when it is relaxed. (4.8)*
 a) a b) the c) Ø
25. *..... Smiths are moving out to Texas. (4.13)*
 a) A b) The c) Ø
26. *You should stay in bed till you feel better. (5.4)*
 a) a b) the c) Ø
27. *..... man over there is Bob's father. (4.6)*
 a) A b) The c) Ø
28. *Poland joined NATO in 1999. (5.13)*
 a) a b) the c) Ø
29. *We visited Hague briefly in 2005. (5.13)*
 a) a b) the c) Ø
30. *Among the books, he saw Hemingway. (5.2)*
 a) a b) the c) Ø

25-30 - Wynik bardzo dobry. Warto jednak utrwalić wiadomości.

20-24 - Dobra znajomość przedimków. Wymaga jednakże pogłębienia.

15-19 - Wiedza na poziomie zadowalającym. Należy popracować nad jej uzupełnieniem.

poni ej 15 - Trzeba wziąć się solidnie do pracy.

3. a	6. a	9. a	12. c	15. c	18. c	21. b	24. c	27. b	30. a
2. a	5. c	8. b	11. c	14. b	17. c	20. c	23. b	26. c	29. b
1. b	4. b	7. b	10. b	13. b	16. b	19. b	22. c	25. b	28. c

3. Przedimek nieokreślony a/an

3.1. Podstawowe informacje

■ Przedimek nieokreślony wskazuje, że opisujemy daną osobę, rzecz, pojęcie po raz pierwszy, a dana rzecz, osoba bądź pojęcie nie są bliżej znane mówiącemu i słuchającemu.

a tree (jakiś, pewne) **drzewo**
a book (jakaś, pewna) **książka**
a new car (jakiś, pewien) **nowy samochód**

an egg (jakiś, pewne) **jajko**
an umbrella (jakiś, pewien) **parasol**
an old house (jakiś, pewien) **stary dom**

I have a new hobby.

Mam nowe hobby.

Beth is looking for a job.

Beth szuka pracy.

Joe needs a lawyer.

Joe potrzebuje prawnika.

We bought a house near Warsaw.

Kupiliśmy dom blisko Warszawy.

Dorothy is reading a book.

Dorothy czyta książkę.

■ Jeżeli rzeczownik jest określony przymiotnikiem, to przedimek stawiamy zazwyczaj przed przymiotnikiem.

She is a lovely girl.

Jest uroczą dziewczyną.

We are looking for a qualified teacher.

Szukamy wykwalifikowanego nauczyciela.

The suspect was wearing a jean jacket.

Podejrzany miał na sobie dżinsową kurtkę.

You should ask an expert's opinion.

Powinieneś zapytać eksperta o radę.

I've got an inventive mind.

Mam twórczy umysł.

Uwaga!

Wyjątkowo przedimek stawiamy po przymiotniku przed rzeczownikiem w konstrukcji **so/too/less + adjective + a/an + rzeczownik policzalny w liczbie pojedynczej, np.**

How beautiful is Mary?

Jak piękna jest Mary?

*She is **so beautiful a woman** that I cannot take my eyes off her.*

Ona jest taką piękną kobietą, że nie mogę oderwać od niej oczu.

*She is **too beautiful a woman** for him!*

Ona jest zbyt piękną kobietą dla niego!

*She is **less beautiful a woman** than I expected.*

Ona nie jest tak piękną kobietą, jak myślałem.

3.2. Postać przedimka nieokreślonego

Postać, jaką przyjmuje przedimek nieokreślony (a bądź **an**), uzależniona jest od tego, czy wyrazy towarzyszące (rzeczownik bądź wyrażenie rzeczownikowe) zaczynają się od spółgłoski czy samogłoski.

Np. przed **tree**, **book** (rzeczowniki) i **new car** (wyrażenie rzeczownikowe) stawiamy przedimek nieokreślony **a**, ponieważ **t**, **b**, **n** są spółgłoskami. Natomiast przed **orange**, **umbrella**, **old house** stawiamy przedimek nieokreślony **an**, gdyż **e**, **u**, **o** to samogłoski.

Należy pamiętać, że o użyciu postaci **a** bądź **an** decyduje nie pisownia wyrazu, ale jego brzmienie.

a euro

a European state

a ewe

a one-time hero

a U-boat

a UFO

a universe

a university

a usurper

an F-word

an honour

an hour

an L-plate

an MBA

an MP

an S-level

an SOS

an X-ray

Wyrazy zaczynające się na **h** poprzedzamy **a** bądź **an** w zależności od tego czy **h** jest wymawiane czy nie. W przypadku **h** niemego (w praktyce są to cztery wyrazy: **heir**, **hour**, **honour** i **honest** oraz słowa pochodne np. **honorarium**, **honorable**, **heirloom**, **heiress**, **heirship**, w wymowie amerykańskiej również w słowach **herb** i **homage** **h** pozostaje głuche) stawiamy przed danym słowem **an**, w pozostałych wypadkach **a**. Można jednak spotkać pewne słowa, takie jak **hotel**, które poprzedza się zarówno przez **an** jak i **a** (niektórzy native speakerzy wymawiają je jak /ən ɒ'tel/ – wymowa ta uważana jest za staroświecką – a nie jak /ə haʊ'tel/).

3.3. Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne

■ Przedimek nieokreślony można postawić w określonych warunkach przed rzeczownikami policzalnymi, natomiast nie używa się go z zasady przed rzeczownikami niepoliczalnymi.

Słowa, które służą do nazywania rzeczy, to rzeczowniki. W nauce gramatyki rzecz jest rozumiana bardzo szeroko. Rzeczami są nie tylko poszczególne konkretne obiekty takie jak szklanka, rower, samochód czy sandał; nie tylko istoty żywe: koń, pies czy kot; nie tylko osoby: Piotr, dziecko, kobieta, lecz także pojęcia oderwane, takie jak piękno, prawda i dobro, sprawiedliwość i nikczemność, jak również relacje, procesy czy wydarzenia. Tak rozumiane rzeczy dają się policzyć albo nie. Policzyć można konkretne obiekty poszczególne. Kupujemy dwie książki, na łące widzimy sześć koni, do torby wkładamy pięć zesztów. Policzyć nie da się pojęć abstrakcyjnych, substancji masowych takich jak woda czy powietrze. Odpowiednio rzeczowniki oznaczające obiekty dające się zrachować nazywamy policzalnymi, te których nie można - niepoliczalnymi. Rzeczowniki niepoliczalne nie mają liczby mnogiej.

■ Rzeczowniki niepoliczalne, czyli wskazujące na rzeczy, których nie da się policzyć na sztuki i przed którymi nie stawiamy przedimka nieokreślonego, to nazwy:

- substancji sypkich, minerałów, materiałów: sugar, salt, pepper, flour, sand, rice, coal, iron, wood, plastic, silk, glass
- płynów: water, milk, coffee (uwaga: w restauracji czy kawiarni można powiedzieć **a coffee/a water** w znaczeniu „jedna kawa” (filiżanka kawy), „jedna woda” (szklanka wody)
- pojęć abstrakcyjnych: honesty, admiration, education, courage, energy, health, information, justice, luck, poetry, progress, wealth, mail, worry, music
- chorób (poza: cold, cough, headache): flu, rheumatism, anemia, polio
- dyscyplin sportu: tennis, golf, baseball

Ponadto niepoliczalna jest większość rzeczowników z końcówką **ing**: shopping, sightseeing, fighting (poza: meeting, blessing, parting).

3.4. Przedimek wskazujący na konkretny obiekt z klasy rzeczy

W zdaniach:

I am a doctor.

Jestem lekarzem.

Ann is a choreographer.

Ania jest choreografem.

Sue is a second-year student.

Sue jest studentką drugiego roku.

Scott is a Buddhist.

Scott jest buddystą.

Chloe is a friend of mine.

Chloe jest moją przyjaciółką.

■ używa się przedimka nieokreślonego, mimo że ktoś mówi o sobie, o niej, a **ja** i **ona** są znane zarówno mówiącemu jak i słuchającemu. Trudno przyjąć, że mówiąc o sobie nie wiemy o kim mówimy.

Przedimek nieokreślony rozumiany jest tutaj jako „jeden z wielu, należący do pewnej grupy, kategorii, klasy”.

I am **a** student.

Jestem studentem (należę do tej grupy ludzi, których nazywamy studentami).

This is **an** owl.

To jest sowa (należy do gatunku ptaków nazywanych sowami).

Fleming was **a** scientist.

Fleming był naukowcem (należał do grupy ludzi nazywanych naukowcami).

3.5. Przedimek w wyrażeniach określających ilość

■ W dawnym języku angielskim przedimek nieokreślony **a/an** oznaczał **one** – jeden. Jeszcze do dziś w niektórych przypadkach używamy **a/an** i **one** zamiennie np. w jednostkach miary, objętości, wagi, czasu, pieniędzy.

a kilo	=	one kilo
a litre	=	one litre
a metre	=	one metre
a thousand	=	one thousand
a mile	=	one mile
an inch	=	one inch
an hour	=	one hour
a day	=	one day
a dollar	=	one dollar
a gallon	=	one gallon

I'd like **a/one** kilo of oranges.

Could you spare me **a/one** minute, please?

I've been there **a/one** thousand times before.

They live **a/one** mile from the beach.

How much is **a/one** gallon of gas?

Poproszę kilo pomarańczy.

Czy mógłbyś mi poświęcić minutę?

Byłem tam tysiąc razy.

Mieszkają milę od plaży.

Ile kosztuje galon gazu?

■ Przedimka nieokreślonego używamy również przy podawaniu miar i częstotliwości. W tym przypadku **a/an** tłumaczymy jako **za/na/w**.

I do yoga at least three times **a** day.

Ćwiczę jogę przynajmniej trzy razy **na** tydzień.

Scott works out twice **a** week.

Scott ćwiczy na siłowni dwa razy **w** tygodniu.

They reached a speed of 120 miles **an** hour.

Osiągnęli prędkość 120 mil **na** godzinę.

Silk prices start at around 7 pounds **a** metre.

Ceny jedwabiu zaczynają się od około 7 funtów **za** metr.

Oranges at 60 cents **a** pound may seem expensive.

Pomarańcze w cenie 60 centów **za** funt mogą wydać się drogie.

■ W powyższych sytuacjach **a/an** można zastąpić słowem **per**.

Scott works out twice **per** week.

Scott ćwiczy na siłowni dwa razy na tydzień.

The car was travelling at 90 miles **per** hour.

Samochód jechał 90 mil na godzinę.

■ Przedimek nieokreślony stosowany jest w niektórych określeniach ilości:

a lot of

a good/great deal of

a great many

a couple of

a number of

a bit of

a hundred/thousand/million

a half/quarter

We have **a lot of** new ideas

Mamy wiele nowych pomysłów.

Peter has **a couple of** good friends.

Peter ma kilku dobrych przyjaciół.

Studying online has **a great many** advantages.

Studiowanie online ma wiele zalet.

I have been there on **a number of** occasions.

Byłem tam wielokrotnie.

The painter has **a great deal of** talent.

Ten malarz ma duży talent.

I need **a bit of** butter.

Potrzebuję trochę masła.

Lend me **a hundred** dollars.

Pożycz mi sto dolarów.

■ Zwróćmy uwagę na użycie i szyk wyrazów w przypadku słów **half** and **quarter**.

*It's about **half a mile** from the beach.*

To około pół mili od plaży.

*It's about **a quarter of a mile** from the beach.*

To około ćwierć mili od plaży.

*I need **half an hour** to finish it.*

Potrzebuję pół godziny, by to skończyć.

*I need **a quarter of an hour** to finish it.*

Potrzebuję kwadransa, by to skończyć.

*Joe drank **half a bottle** of white wine.*

Joe wypił połowę butelki białego wina.

*Joe drank **a quarter of a bottle** of white wine.*

Joe wypił ćwierć butelki białego wina.

Uwaga!

Możliwość użycia bądź nie użycia **a** przed **quarter** - mamy tylko przy podawaniu godziny.

*Let's meet in (**a**) quarter of an hour.*

Spotkajmy się za kwadrans.

*I must be at the airport at (**a**) quarter of an hour.*

Za kwadrans muszę być na lotnisku.

3.6. Przedimek przed **what a/an, such a/an**

■ Przedimek nieokreślony występuje w zdaniach wyrażających oburzenie, zdumienie, uznanie lub podziw zaczynających się od **what a/an** i **such a/an**.

*What **a** party!*

Co za impreza!

*What **a** view!*

Co za widok!

*What **a** beautiful morning!*

Co za piękny ranek!

*Such **a** terrible lie!*

Takie wstrętne kłamstwo!

*Such **a** nice girl!*

Taka miła dziewczyna!

*Such **an** easy question!*

Takie łatwe pytanie!

3.7. **Some, any** i określenia jednostkowe

■ Przed rzeczownikami niepoliczalnymi nie używamy przedimka nieokreślonego. Używamy natomiast określników **some** i **any**.

*Give me **some** time.*

Daj mi trochę czasu.

*I need **some** money, mum.*

Potrzebuję trochę pieniędzy, mammo.

*Bring me **some** coffee.*

Przynieś mi (trochę) kawy.

*Is there **any** evidence that UFO's exist?*

Czy jest jakiś dowód na to, że UFO istnieje?

*Does she have **any** experience of working in a pharmacy?*

Czy ona ma jakieś doświadczenie w pracy w aptece?

■ Każdy rzeczownik niepoliczalny można uzupełnić przez dodanie określenia jednostkowego, np: **a bit of, a piece of, an item of, a glass of**, etc. i wtedy substancja czy pojęcie abstrakcyjne oznaczane przez rzeczownik nabiera charakteru policzalnego.

*Add **pepper** to taste.*

*Add **a pinch of** pepper to taste.*

Dodaj pieprzu do smaku.

Dodaj szczyptę pieprzu do smaku.

This carpet fits furniture.

*This carpet fits each **item of** furniture.*

Ten dywan pasuje do mebli.

Ten dywan pasuje do każdego mebla.

Write it down on paper.

*Write it down on **a piece/sheet of** paper.*

Zapisz to na papierze.

Zapisz to na kartce papieru.

I've got new information for you.

*I've got **a new piece of** information for you.*

Mam dla was nowe informacje.

Mam dla was nową informację.

We went to Bordeaux to buy wine.

*We went to Bordeaux to buy **a bottle of** wine.*

Pojechaliśmy do Bordeaux, by kupić wino.

Pojechaliśmy do Bordeaux, by kupić butelkę wina.

Shall I get you water?

*Shall I get you **a glass of** water?*

Czy mam przynieść ci wody?

Czy mam przynieść ci szklanek wody?

Put bread into the toaster.

*Put **a slice of** bread into the toaster.*

Włóż chleb do tosteru.

Włóż kromkę chleba do tosteru.

■ W powyższych przykładach, przedimek **a** jest wymienny z liczebnikiem **one**. Jednakże w przypadku **half a glass of water, half a bottle of wine**, itp. przedimka **a** nie można zastąpić **one**.